

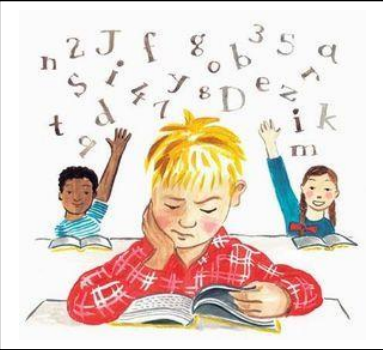

Ocak 2021

Haftalık Bülten No.3

Maltepe Rehberlik ve Araştırma
Merkezi

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ

Mektep Cad. No:15
Muhsine Zeynep Ortaokulu Yanı
Küçükalya/Maltepe/İstanbul

E-posta 974044@meb.k12.tr

Web malteperam.meb.k12.tr

Tel (216) 549 31 61

Fax (216) 549 31 62

BÜLTEN

Okullarda okuma yazma zorlukları olan çocuklar beklenen başarıyı göstermekte güçlük çekerler. Okullarda yapılan sınavlarda genellikle düşük notlar almaktadırlar. Onların bu durumu, ebeveynleri ve öğretmenleri endişelendirir. Özel öğrenme güçlüğü olan çocukların çoğunun okul performansları zayıftır bu durum özellikle özel öğrenme güçlüğü olan ortaokul öğrencilerinde daha fazla görülmektedir.

Ancak öğrenme sorunlarının ve okul başarısızlığının özel öğrenme güçlüğü dışında sebepleri de vardır. Bu sebepler şunlardır:

- Zekâ
- Dikkat
- Kronik hastalıklar
- Duygusal sorunlar
- Okul ve ev ile ilgili faktörler

Bir çocukta okul başarısızlığı varsa tüm bu parametreler değerlendirilmelidir. Bir çocuk bir kez başarısız olduysa benlik saygısı ve benlik değerinde düşme görülebileceği unutulmamalıdır. Okul başarısızlığıyla ilgili olası yukarıda saydığımız sebepler ve bu sebeplere benzer sebepler çocuklar özel öğrenme güçlüğü olarak düşünülmeden önce kapsamlı olarak değerlendirilmelidir.

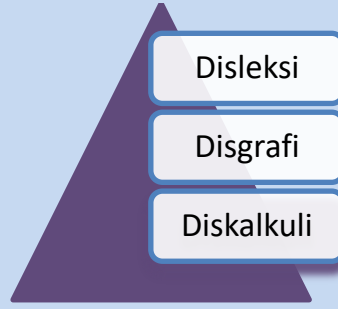
ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ NEDİR?

Dinleme, konuşma, okuma, yazma, muhakeme yapma, matematiksel yetenekler gibi becerilerin kullanımını ve kazanımında zorluklarla karakterize heterojen bir güçlüktür. Öğrenme güçlüğü okullarda görülen başarısızlık sebepleri arasındadır. Öğrenme güçlüğüne dikkat ve konsantrasyon, planlama, duygusal ve sosyal etkileşim sorunları eşlik eder.

Öğrenme güçlüğü olan çocuklar pek çok becerinin gelişiminde zorluklar yaşarlar:

- Özel öğrenme güçlüğü, bireye özgü olup bireyin tüm yaşamı boyunca görülen ve Merkezi Sinir Sisteminin disfonksiyonu nedeniyle ortaya çıktığı varsayılmaktadır.
- Özel öğrenme güçlüğü bireyin bilgiyi depolanması, üretmesi ve işleme yeteneğine etki eden bir bozukluktur.
- Öğrenme güçlüğü hem çocuklarda hem yetişkinlerde görülebilir.
- Bozukluğun belirtileri çok hafif olup tüm yaşam boyunca tespit edilmeyebilir.
- Ancak öğrenme güçlüğü gerçek performans ile günlük performans arasında- üretkenlik noktasında bir boşluk oluşturabilmektedir.
- Bu çocukların zekâsı normal veya normal üstü olabilir.
- Öğrenme güçlüğü olan çocuklar sosyal sorunlar da yaşayabilirler zaman zaman.
- Kendini düzenleme, sosyal algı ve sosyal etkileşimde problemler öğrenme güçlüğü ile var olabilirler.

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ ÇEŞİTLERİ

Disleksi genel olarak okuma güçlüğü olarak yorumlanmaktadır. Ancak okuma, dinleme, konuşmayı etkileyen bir dil zorluğudur.

Disgrafi yazmayı öğrenmede beklenmedik bir zorluğu ifade eder.

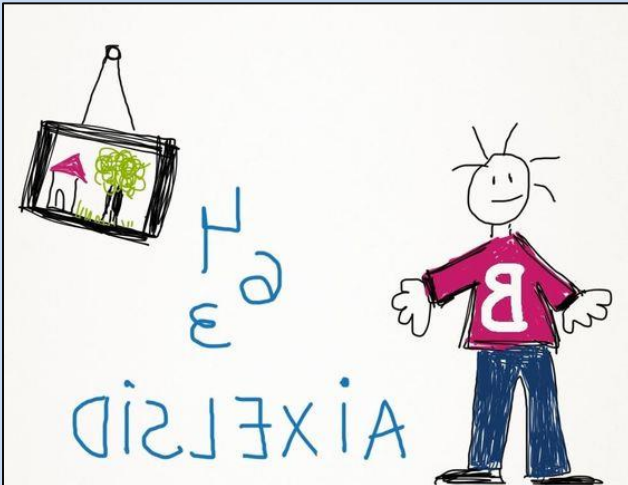
Diskalkuli matematiksel muhakeme ve hesaplamaları etkileyen bir zorluğu ifade eder.

GELİŞİM DÖNEMLERİNE GÖRE BELİRTİLERİ

OKULÖNCESİ DÖNEMDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN BELİRTİLERİ

- ✚ Konuşma gelişiminde anlamlı gecikme
- ✚ İnce motor becerilerin gelişiminde gecikme
- ✚ Kelimedeki sesin yerini ve sırasını değiştirme.
- ✚ Yeni kelimeler öğrenmede yavaşlık veya zorluk
- ✚ Doğru kelimeyi hatırlamada zorluk
- ✚ 4 yaşına kadar kafiye yapamama
- ✚ Ayakkabı bağlamada zorluk
- ✚ Aşağı yukarı, önce sonra, altında üstünde, sağ sol karıştırma
- ✚ El baskınlığının olmayışı
- ✚ Alfabe, sayılar, haftanın günleri, renkler, şekilleri öğrenmede sorunlar
- ✚ Hikâyede anlatılanları yeniden anlatmada ya da doğru sıralamada zorluklar

İLKOKUL DÖNEMİNDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN BELİRTİLERİ

- ✚ Sesler ve harfler arasındaki bağlantıyı öğrenmede yavaşlık
- ✚ Kısa kelimeleri karıştırma
- ✚ Okumada ve harfleri seslendirmede hatalar
- ✚ Harfleri ters çevirme
- ✚ Harflerin yerini değiştirme
- ✚ Aritmetik sembollerini karıştırma (+,x)
- ✚ Olguları/olayları hatırlamada güçlük
- ✚ Yeni becerileri öğrenmede yavaşlık
- ✚ Anlamadan ezberleme
- ✚ Kazalara yatkınlık ve dürtüsellik
- ✚ Kalem tutmada sorunlar
- ✚ Zamanı kavramada yetersizlik
- ✚ İnce motor koordinasyonda zayıflık
- ✚ Sakarlık

ORTAOKUL ÇOCUKLARINDA ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN BELİRTİLERİ

- ✚ Harflerin sırasını çevirme
- ✚ Ön ek, son ek, kök kelimeleri ayır etmede ve öğrenmede yavaşlık
- ✚ Harfleri seslendirmede zorluk
- ✚ Yüksek sesle okumaktan kaçınma
- ✚ Matematikte kelimelerle ilgili problemler
- ✚ Kalem tutma alışılmışın dışında, okunaksız el yazısı, yazmaktan kaçınma
- ✚ Olayları olguları hatırlamada yavaş ve zayıf
- ✚ Okuduğunu anlamada zorluk
- ✚ Arkadaş edinmede güçlük
- ✚ Başkalarının vücut dili ve yüz ifadelerini anlamada sorun
- ✚ Metaforik dili (deyim, şakalar, atasözleri, argo) anlamada sorun
- ✚ Ödev vermeyi, getirmeyi unutma
- ✚ Planlamada ve zaman yönetiminde sorun

LİSE DÖNEMİ ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜ BELİRTİLERİ

- ✚ Harfleri seslendirmede yanlışlıklar devam eder
- ✚ Okuma yazma ile ilgili görevleri geciktirme ya da oyalama
- ✚ Yazmaktan kaçınma
- ✚ Bir konunun ana hatlarını çıkarmada sorunlar
- ✚ Sınavlarda açık uçlu soruları yanıtlamada zorluklar
- ✚ Hafıza becerilerinde zayıflık
- ✚ Çalışmada yavaşlık
- ✚ Soyut kavramları yeterince iyi anlayamama
- ✚ Ayrıntılara çok az dikkat etme ya da ayrıntılara aşırı odaklanma
- ✚ Görevlerini tamamlayamama ya da tamamlayıp teslim edememe
- ✚ Kelime hazinesi yetersiz
- ✚ Zaman yönetme ve planlamada zorluklar

YETİŞKİNLİK DÖNEMİNDE ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN ÖZELLİKLERİ

- ✚ Okuma problemlerini gizleme davranışı
- ✚ Yazmaktan kaçınma
- ✚ Genellikle sözlü dilde yetkin
- ✚ İyi uzamsal yeteneklere sahip olabilir
- ✚ Planlama ve organizasyonda zorluk
- ✚ Zamanla ilgili sorunlar yaşama (çok erken, çok geç vb.)

ÖZEL ÖĞRENME GÜÇLÜĞÜNÜN TANILANMASI VE EĞİTİMİ

- ❖ Öğrenme güçlüğüne erken tanılmasında multi-disipliner yaklaşım esastır.
- ❖ Çocuğun öğrenme alanlarındaki eksikliklerini gidermek ve azaltmak için müdahale planı hazırlanmalıdır.
- ❖ BEP çocuğun zayıf ve güçlü yönlerini kapsamalıdır. Öğrenme güçlüğü olan çocuk için bireyselleştirilmiş eğitim, çocuğun genel sınıflardaki öğrencilere yetişmesini sağlayacak biçimde planlanmalıdır.
- ❖ Özel eğitiminin ve genel sınıf öğretmenin birlikte çalışması çocuğun gelişimi açısından önemlidir.
- ❖ Müfredatın uyarlanması, özel öğrenme güçlüğü olan çocukların eğitim potansiyellerinin maksimum düzeyde gerçekleşebilmesi, eğitime katılabilmelerini, üretken olabilmeleri ve toplumsal hayata yetişkin olarak katılabilmelerine olanak sağlar.

YARARLANILAN KAYNAKLAR

Madhuri Kulkarni, Sarika Kalantre, Shubhangi Upadhye, Sunil Karande and Sanjeev Ahuja (2001), Approach To Learning, Symposium on Neurodevelopmental Disorders-II, The Indian Journal of Pediatrics, 68 (6): 539-546.